

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Orientación, tutoría e calidade		Código	652G02012
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Rodicio Garcia, Maria Luisa	Correo electrónico	m.rodicio@udc.es	
Profesorado	Rebollo Quintela, Nuria	Correo electrónico	nuria.rebollo@udc.es	
	Rodicio Garcia, Maria Luisa		m.rodicio@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Nesta materia recóllense os conceptos básicos da orientación e tutoría no contexto da Educación Primaria. O docente é titor dun grupo de alumnos/as e debe coñecer esa función e saber como concretala no día a día da súa aula. Aquí van atopar respostas a como facelo para conseguir que a acción tutorial sexa, na práctica, parte do que-facer docente, contribuíndo así ao desenvolvemento integral dos estudantes e a mellorar a calidade da educación na devandita etapa.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.
A12	Abordar e resolver problemas de disciplina.
A18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade.
A20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas.
A21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no período 6-12.
A22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade.
A23	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sustentable.
A24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B14	Capacidade para traballar en equipo de forma cooperativa, para organizar e planificar o traballo, tomando decisións e resolvendo problemas, tanto de forma conxunta como individual.
B15	Capacidade para utilizar diversas fontes de información, seleccionar, analizar, sintetizar e extraer ideas importantes e xestionar a información.
B17	Capacidade de análise e de autoavaliación tanto do propio traballo como do traballo en grupo.
B21	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeneral, e se adoita encontrar a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B22	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B23	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B24	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

B25	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Determinar e propoñer propostas de acción para a atención á diversidade		A6 A12	
Enumerar as funcións do titor e orientador en relación cos diferentes axentes educativos e explicar o que isto con leva asegurando a calidade do proceso		A18 A21 A22	B24
Lembrar o referente á familia (evolución, tipos, funcións, estilos de vida e educación)		A24	
Poñer en práctica as competencias sociais en relación con alumnado, familias, compañeiros e outros profesionais		A20	B2 B14 B15
Reflexionar sobre a incidencia de factores que afectan á educación familiar e escolar tendo en conta os principios éticos da práctica profesional e persoal.		A23	B17 B23
Defender a necesidade da formación continua como profesional e cidadán			C5 C7
Reproducir os aspectos máis relevantes da orientación e a tutoría como factores chave da calidade do ensino e mostrar a súa aplicación a diferentes situacións.			B21 B22 B25

Contidos	
Temas	Subtemas
Conceptualización da orientación e tutoría	Carácter polisémico do concepto de orientación A orientación na aula: concepto de tutoría
O Plan de acción tutorial (P.A.T.) como elemento de calidade do sistema educativo	Definición Elaboración Evaluación
Principios legais e psicopedagóxicos que rexen a orientación e a acción tutorial	Normativa legal vixente Os principios da orientación Aplicación dos principios na acción orientadora
Liñas prioritarias da acción tutorial na Educación Primaria	Áreas da orientación en Educación Primaria A prevención e o desenvolvemento como prioridade
Funcións do profesorado titor	Cos alumnos Coas familias Coa comunidade educativa Coa comunidade en xeral
Recursos para a acción tutorial: Técnicas e instrumentos	A entrevista A observación O sociograma Dinámicas de grupo As TIC

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A23	2	0	2
Análise de fontes documentais	A21 A22 A24 B15 C3	4	17	21
Aprendizaxe colaborativa	A6 A23 B14 B15 B17 B23 B25 C3	4	8	12
Discusión dirixida	A12 C7	2	2	4
Presentación oral	B2 C3	4	4	8
Sesión maxistral	A18 A21 A22 A24 B2	12	0	12
Traballos tutelados	A23	6	34	40
Eventos científicos e/ou divulgativos	C7	0	9	9
Simulación	A20 A21 B2 B21 B22 B24	3	10	13
Proba mixta	A6 A12 A18 A20 A21 A22 A23 A24	2	22	24
Estudo de casos	A6 A12 C5	2	2	4
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Nas que os estudantes mostrarán os seus preconceitos acerca da materia obxecto de estudo, a través de técnicas como o brainstorming
Análise de fontes documentais	Accederán a textos indicados pola profesora así como a outros aos que chegarán eles sós partindo dalgunha indicación. Teranos que ler e responder a algunhas cuestións que se expoñan.
Aprendizaxe colaborativa	Propoñeranse unha serie de actividades grupais, para realizar dentro e fóse da aula.
Discusión dirixida	Debates na aula partindo de temas que se presenten así como doutros que teñan que ver coa actualidade do campo de estudo.
Presentación oral	Pediráselles que presenten na aula algún dos traballos feitos.
Sesión maxistral	Na que a profesora explicará diferentes contidos teóricos do programa.
Traballos tutelados	Haberá unha serie de traballos de diferente nivel de esixencia, que realizarán ao longo do curso baixo a tutela da profesora
Eventos científicos e/ou divulgativos	Propiciarase a asistencia a algún evento que se realice na Universidade e que redunde na súa formación.
Simulación	Consiste na representación dun fenómeno de natureza física, técnica ou psicolóxica, que permite unha análise máis sinxela, económica ou inocua que si se levara a cabo sobre o orixinal ou na realidade. Ponse ao suxeito ante unhas condicións hipotéticas nas cales se proba o seu comportamento ante situacións concretas, os seus coñecementos, a súa capacidade de analizar alternativas e as súas consecuencias. Baséase, por tanto, na configuración de situacións similares ás que se producen nun contexto real, coa finalidade de utilizalas como experiencias de aprendizaxe ou como procedemento para a avaliación
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.
Estudo de casos	Analizarán algún caso concreto de acción tutorial, algún plan de acción tutorial (PAT), etc.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Análise de fontes documentais	Trátase de axudar ao estudante a encamiñar ben o traballo, aclarar ben os pasos para dar na súa elaboración e contribuír a un mellor aproveitamento das actividades propostas.
Presentación oral	
Traballos tutelados	A través do cal se traballará a capacidade de análise e síntese. Elaborarán un mapa sobre o concepto de Orientación. Para traballar a competencia de expresión oral e presentación da información. Expoñeranse diferentes traballos interactivos desenvolvidos ao longo do curso. Básicas e complementarias que axudarán á comprensión dos conceptos explicados nas expositivas.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Simulación	A20 A21 B2 B21 B22 B24	Valorase a capacidade do alumnado para resolver situacións relacionados ca tutoría e a orientación	15
Proba mixta	A6 A12 A18 A20 A21 A22 A23 A24	Avaliarase a aprendizaxe dos contidos vistos ao longo da materia	60
Presentación oral	B2 C3	Valorase tanto as habilidades comunicativas como os contidos presentados	25

Observacións avaliación
Para que o alumnado poda ser avaliado segundo a planificación anterior, débese ter unha asistencia ao 80% as clases interactivas. Para aprobar a materia deberán ter un mínimo de 3 puntos na proba de ensaio e 2 no resto das actividades. No caso de aprobar as prácticas e non superar o exame a calificación final da materia será como máximo 4 (correspondendo cun 10 nas prácticas). O alumnado que non cumpla o anterior criterio (80% de asistencia ás interactivas), deberá realizar a proba de ensaio que será o 100% da calificación final.

Fontes de información	
Bibliografía básica	- http://www.boe.es/aeboe/consultas/bases_datos/doc.php?id=BOE-A-1990-24172 (). - http://www.boe.es/boe/dias/2006/05/04/pdfs/A17158-17207.pdf (). - Álvarez González, M. (2010). Los nuevos desafíos de la orientación educativa en el escenario escolar. . Revista ORIÓN, 5, 7-26. - Angulo Vargas, A. (2009). La tutoría en la Educación Primaria. Madrid: Wolters Kluwer - Bisquerra, R. (Coord.) (2008). Modelos de orientación e intervención psicopedagógica. Barcelona: Praxis - Carrera, C., López, T., Matías, P. e Santamaría, C. (2016). Agenda de trabajo del orientador en centros educativos de Educación Infantil y Primaria. Madrid: Narcea - Hunter, C. (2016). Comprender y mejorar la conducta trabajando en grupo. Una metodología centrada en el alumnado. Madrid: Narcea - Monge Crespo, C. (2009). Tutoría y orientación educativa. Madrid: Wolters kluwer - Pantoja, A. (2013). La acción tutorial en la Escuela. Madrid: Síntesis - Rodicio García, M.L. (2001). La Orientación en Galicia. Murcia: RIE - Rodicio-García, M.L. e Iglesias-Cortizas, M.J. (2011). Acoso Escolar. Diagnóstico y prevención. Madrid: Biblioteca Nueva - Sola Martínez, T. y López Sánchez, M. (2008). El Plan de Orientación y acción tutorial en Educación Infantil y Primaria: Recursos prácticos para su programación y ejecución. Madrid: Ed. Universitas S.A. - Sobrado, L.; Fernández, E. y Rodicio, M.L. (2012). Orientación educativa. Nuevas perspectivas. Madrid: Biblioteca Nueva - Uruñuela, P.M. (2016). Trabajar la convivencia en los centros educativos. Una mirada al bosque de la convivencia. Madrid: Narcea

Bibliografía complementaria	- Marrodán Gironés, M.J. (2003). La acción tutorial en educación primaria. Madrid. ICCE - Marrodán Gironés, M.J. y Balebona Martínez, J.M. (2008). La calidad en la Orientación escolar. Madrid. ICCE - Galve, J.L. et al. (2009). PUES, ¡CLARO! Programa de estrategias de resolución de problemas y refuerzo de las operaciones básicas. (Col. De 6-12 años).. Madrid: CEPE. - Renom, A. (2011). Educación emocional. Programa para educación primaria (6-12 años). (Libro electrónico).. Madrid: Wolters Kluwer. - Ovejero, A. (2013). El acoso escolar y su prevención. Madrid: Biblioteca Nueva
------------------------------------	--

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións
Recoméndase os envíos dos traballos telemáticamente e de non ser posible, no utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibiliade nos comportamentos persoais e profesionais.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías